

Beschermingsplan Moerasvogels

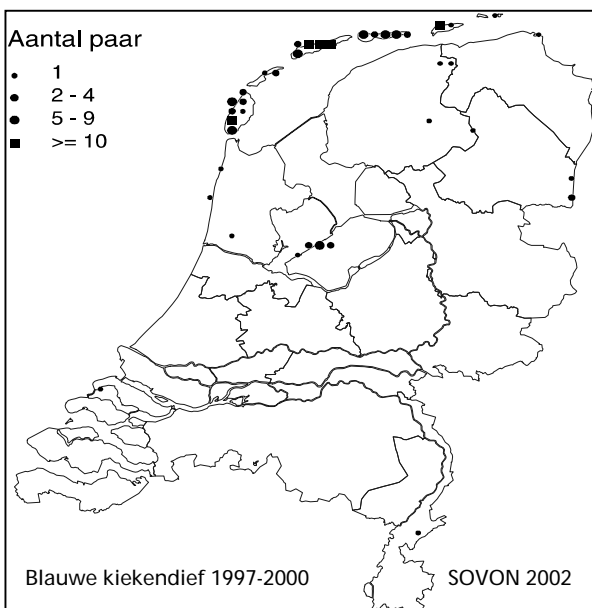
Blauwe kiekendief (*Circus cyaneus*)

Uiterlijk en gedrag

De blauwe kiekendief is een vogel van open, liefst vochtige gebieden, die broedt in dichte, lage vegetatie. Kiekendieven zijn van andere roofvogels te onderscheiden door de lange vleugels en staart en de lage glijvlucht met in een ondiepe V omhooggehouden vleugels. Het mannetje heeft een witte onderzijde met scherp afgetekende blauwgrijze kop en bovenkant en zwarte vleugeltoppen. Het vrouwtje is veel moeilijker te onderscheiden. De bovenzijde is bruin met een witte stuit. De onderkant is beigewit met bruine strepen.

Leefgebied en voedsel

De blauwe kiekendief komt voor in duinvalleien, moerassen, hoogvenen, kwelders en soms zelfs in akkers. Nesten worden op de grond gemaakt, vaak in de nabijheid van een struik of boom, die dan als uitkijkpost dient. De omgeving bestaat uit een afwisseling van bossen, struwelen en rietlanden. In muizenrijke jaren broeden ze in Flevoland ook in jonge bosaanplant met veel ruigte. Ze foerageren in duinvalleien, grazige ruigten, kwelders en landbouwgebieden. Het voedsel bestaat uit veldmuizen, jonge konijnen, jonge fazanten en steltlopers en zangvogels.

Verspreiding in Nederland

In Nederland komt de blauwe kiekendief vooral voor in het Waddengebied. Daar is de achteruitgang van geschikte biotopen het minst geweest. In Oost- en Zuid-Nederland is het leefgebied in de vorige eeuw sterk versnipperd geraakt door de ontginning van heide- en hoogveengebieden. In de jaren 60 van de vorige eeuw was het aantal broedparen gedaald tot 20. Op dit moment broeden er weer ca. 90 paar, voornamelijk op de Waddeneilanden.

Bedreigingen

Door verruiging en verbossing is veel nestgelegenheid voor de blauwe kiekendief verdwenen. De oorzaken daarvan zijn verdroging van de duinvalleien en het wegvallen van de dynamiek in moerassen. Daarvóór is ontginning van heide- en hoogveengebieden de oorzaak geweest van een sterke afname van geschikte gebieden. Begrazingsbeheer is in eerste instantie positief doordat de muizenstand toeneemt. Na verloop van tijd verdwijnen daardoor echter de stadia tussen kort grasland en hogere vegetatie, die juist voor veldmuizen interessant zijn, zodat het voedselaanbod afneemt. Ook een sterke vernatting van duinvalleien is niet gunstig omdat ook dat leidt tot een afname van het voedselaanbod. Verstoring door recreanten is lokaal een belangrijke oorzaak voor het mislukken van broedsels.

Beschermingsmaatregelen

De belangrijkste maatregelen zijn het tegengaan van verruiging en verbossing door plaggen, maaien en afvoeren, verwijdering van opslag en begrazing. Daarnaast moet verstoring van nesten worden voorkomen door zonerings- en toezicht in de broedgebieden. Als laatste moet variatie worden aangebracht in het begrazingsbeheer, zodat ook overgangsstadia tussen laag grasland en hogere vegetatie voorkomen.

Beschermingsplan Moerasvogels

Blauwe kiekendief (*Circus cyaneus*)

Waarom zijn soortbeschermingsplannen nodig?

Sommige planten en dieren kunnen in ons land alleen overleven als we onze uiterste best daarvoor doen, door zoveel mogelijk maatregelen te treffen om de soort te behouden.

Daarvoor zijn soortbeschermingsplannen opgesteld. Hierin staat wat er nodig is om de soort in Nederland te laten voortbestaan.

Omdat veel van de soorten niet zo bekend zijn, is voor elke soort een "factsheet" gemaakt, met daarop een samenvatting van de belangrijkste informatie. Naast een beschrijving van de soort, met een foto, is op een kaartje aangegeven waar de soort nog voorkomt. Ook is aangegeven wat de grootste bedreigingen zijn en, misschien nog wel belangrijker, wat de mogelijke oplossingen hiervoor zijn.

De factsheets zijn gemaakt in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ze zijn bedoeld voor iedereen die beroepsmatig te maken heeft met de soorten, maar ook voor andere geïnteresseerden.

Meer weten?

Voor meer informatie over het beschermingsplan Moerasvogels en voor algemene informatie over vogels:

Vogelbescherming Nederland

www.vogelbescherming.nl

www.moerasvogels.nl

tel. 030-6937700

Voor informatie over de verspreiding van vogels in Nederland:

SOVON Vogelonderzoek Nederland

www.sovon.nl

tel. 024-6848111

Voor meer informatie over dit en andere soortbeschermingsplannen:

Website Soortbescherming

www.soortbescherming.nl

Om het Beschermingsplan Moerasvogels te bestellen:

Expertisecentrum van het ministerie van LNV.

Postbus 482

6710 BL Ede

tel. 0318-822500